

Predlog Informacije u vezi utvrđivanja iznosa prosječne ponderisane maloprodajne cijene cigareta za 2019. godinu

Shodno odredbama člana 50 **Zakona o akcizama** ("Službeni list RCG", br. 65/01 i 76/05 i "Službeni list CG", br. 76/08...55/18), akciza na cigarete se plaća kao specifična akciza koja je određena u iznosu za 1000 komada i kao proporcionalna akciza koja je određena u procentu od maloprodajne cijene cigareta.

Predmetnim zakonom je propisano da ukoliko je obračunata akciza na cigareta manja od minimalne akcize, plaća se minimalna akciza koja iznosi 100% ukupne akcize (specifične i proporcionalne), utvrđene za kategoriju **prosječne ponderisane maloprodajne cijene cigareta** (član 50b Zakona). Prosječnu ponderisanu maloprodajnu cijenu cigareta čini odnos ukupne vrijednosti svih cigareta koje su puštene u slobodan promet po maloprodajnim cijenama, sa ukupnom količinom svih cigareta stavljenih u slobodan promet u prethodnoj godini.

Imajući u vidu da je odredbama citiranog zakona propisano da način i postupak utvrđivanja iznosa prosječne ponderisane maloprodajne cijene cigareta propisuje Vlada, donijeta je **Uredba o načinu i postupku utvrđivanja iznosa prosječne ponderisane maloprodajne cijene cigareta** ("Službeni list Crne Gore", br. 08/14), kojom je propisana obaveza proizvođača, odnosno uvoznika cigareta da utvrde ukupnu vrijednost svih cigareta za svaku cjenovnu kategoriju cigareta koje su puštene u slobodan promet po važećim maloprodajnim cijenama koje su objavljene u "Službenom listu Crne Gore" i ukupnu količinu svih cigareta stavljenih u slobodan promet u Crnoj Gori u prethodnoj godini. Na osnovu navedenih podataka, koji se shodno citiranoj uredbi dostavljaju Agenciji za duvan do 15. januara tekuće za prethodnu godinu, utvrđuje se predlog iznosa prosječne ponderisane maloprodajne cijene cigareta i dostavlja Ministarstvu finansija koje na osnovu toga donosi Pravilnik o utvrđivanju iznosa prosječne ponderisane maloprodajne cijene cigareta, čija visina je za 2018. godinu iznosila 2,10 eura po paklici.

Shodno zakonskom ovlašćenju, Agencija za duvan je 20. januara tekuće godine dostavila Ministarstvu finansija predlog iznosa prosječne ponderisane maloprodajne cijene cigareta za 2019. godinu čija visina iznosi 2.60 eura po paklici, a što nesporno predstavlja rezultat drastičnog povećanja specifične akcize u periodu od 1. januara do 1. septembra 2018. godine, sa 30 eura (0,60 eura po paklici), na 40 eura za 1000 komada (0,80 po paklici).

Istovremeno napominjemo, da je izmjenama **Zakona o akcizama** („Službeni list Crne Gore“, broj 55/18), čija su rješenja u primjeni od 1. septembra 2018. godine, predviđeno smanjenje specifične akcize za cigarete (sa 40 eura za 1000 komada na 30 eura za 1000 komada), dok je stopa proporcionalne akcize zadržana na istom nivou i iznosi 32% od maloprodajne cijene cigareta, za navedeni period. Posebno naglašavamo da se navedenim izmjenama želi obezbijediti stabilnost tržišta cigaretama, stvoriti uslovi za smanjenje prostora za nelegalnu trgovinu, a time i obezbijediti izvjesniji budžetski prihodi u budućnosti po ovom osnovu.

Pored navedenog, ističemo da je visina akcize na cigarete koja se primjenjivala u periodu od 1. januara do 1. septembra 2018. godine, doprinijela jačanju sivog tržišta cigareta i smanjenju budžetskih prihoda po ovom osnovu, što se može vidjeti u narednoj tabeli:

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Avg	Sep	Okt	Nov	Dec	Σ
2017.	3,87	3,46	4,20	3,42	4,35	5,12	3,91	5,86	7,09	5,24	4,62	6,10	57,64
2018.	2,24	2,59	2,95	3,34	3,59	2,95	3,12	4,82	5,79	1,60	4,55	3,07	40,63
%	-	-	-	-2,3	-	-	-	-	-	-	-1,5	-	-29,5
	42,1	25,1	29,8		17,5	42,4	20,2	17,7	18,3	69,5		49,7	

Takođe, statistički podaci iz Izvještaja o sprovedenim aktivnostima nadležnih državnih organa po akcionom planu za suzbijanje sive ekonomije u 2018. godini pokazuju da je u navedenom

periodu povećan broj utvrđenih nepravilnosti i podnijetih prekršajnih, naloga od strane nadležnih organa, kao i da je oduzeta akcizna roba u vrijednosti od 4.183.286,53 €.

Važećim akciznim kalendarom, **nije predviđeno povećanje visine akcize na cigarete tokom 2019. godine, međutim povećanjem iznosa prosječne ponderisane cijene bi prouzrokovalo i povećanje minimalne akcize, kao i rast maloprodajnih cijena cigareta** i to prije svega jeftinijih brendova što bi nesporno dovelo do narušavanja legalnog tržišta i otvorilo prostor za distribuciju nelegalnih cigareta. Predloženi iznos prosječne ponderisane cijene cigareta za 2019. godinu je nerealno visok u odnosu na važeće maloprodajne cijene iz razloga što se veći dio kalendarske godine primjenjivala specifična akciza u iznosu od 0,80 eura po paklici.

U cilju obezbjeđenja stabilnosti tržišta cigaretama, kao i očuvanja prihoda budžeta po tom osnovu, ovo ministarstvo je (aktom broj 04-1211/1 od 29. januara 2019. godine), uputilo Vladi Crne Gore Predlog Informacije u vezi utvrđivanja iznosa prosječne ponderisane maloprodajne cijene cigareta za 2019. godinu, i predložilo zadržavanje iznosa iz 2018. godine (2,10 eura/paklici), i tokom 2019. godine. Navedena informacija nije razmatrana, iz razloga što je važećim Zakonom o akcizama propisano da Ministarstvo finansija utvrđuje iznos prosječne ponderisane maloprodajne cijene cigareta, u skladu sa Uredbom o načinu i postupku utvrđivanja iznosa prosječne ponderisane maloprodajne cijene cigareta i objavljuje je u „Službenom listu Crne Gore“.

Stoga se predlaže da Ministarstvo finansija pripremi Predlog Zakona o dopuni Zakona o akcizama, kojim bi se Vladi Crne Gore dalo ovlašćenje da, u slučaju značajnijih poremećaja na tržištu cigaretama, može utvrđivati drugačiji iznos prosječne ponderisane cijene cigareta, od onog koji bi bio utvrđen primjenom propisanog obračuna. Takođe, u skladu sa prethodno navedenim neophodno je pripremiti i novu Uredbu o načinu i postupku utvrđivanja iznosa prosječne ponderisane maloprodajne cijene cigareta.